... sen 10 myngo.

Byxi oronuudai proletaarinar, negedegti!

Buriaad-Mongol YNEN

BK(b)P-iin Buriaad-Mongol Obkoomoi ba BMASSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei oorgan.

Mynøøderei noomerto:

BK(b) P-iin XVIII sjeezdeer hungagdahan, BK(b) P-iin CK-ei sostaav.

Nyxer Voroşiilovoi yge.

BK(b) P-iin XVIII sjeezd.

Maarks—Eengelь—Leenin—Staalinai aguu jixe tug doro, BK(в) Paartiiin Staalinska Centraalьna Komiteedei geniaalьna xytelberiøør, kommuniizmiin şine ilaltanuud teeşe, uragşaa!

BK(b) P-iin XVIII SJEEZDEER HUNGAGDAHAN, BK(b) P-iin CENTRAALЬNA KOMITEEDEI SOSTAAV

BK(b)P-iin CK-ei çleengyyd

1. Andreejev A. A.	37. Liybaavin P. M.
2. Andriaanov V. M.	38. Malenkoov G. M.
3. Anceloovic̨ N. M.	39. Maliişev V. A.
4. Bagiirov M. D.	40. Manyiilьski D. Z.
5. Badaajev A. Je.	41. Merkyylov V. N.
6. Benediiktov I. A.	42. Merkyylov F. A.
7. Beerija L. P.	43. Meexlis L. Z.
8. Borkoov G. A.	44. Mikojaan A. I.
9. Bydioonnii S. M.	45. Miitin M. B.
10. Bylgaanin N. A.	56. Mixailov N. A.
11. Byrmisteenko M. A.	47. Moolotov V. M.
12. Vaannikov B. L.	48. Nikiitin V. D.
13. Vaaxryşev V. V.	49. Nikolaajeva K. I.
14. Vozneseenski N. A.	50. Pegoov N. M.
15. Voroşiilov K. Je.	51. Pervyyxin M. G.
16 Veşiinskii A. Ja.	52. Ponomareenko P. K.
17. Dviinski B. A.	53. Poskreebeşev A. N.
18. Donskoi V. A.	54. Pospeelov P. N.
19. Jefreemov A. I.	55. Potioomkin V. P.
20. Ždaanov A. A.	56. Roogov I. V.
21. Zadioonçenko S. B.	57. Seedin I. K.
22. Zaxaarov S. Je.	58. Skvorcoov N. A.
23. Zveerev A. G.	59. Staalin I. V.
24. Zemliaaçka P. S.	60. Tevosiaan I. T.
25. Kaganoovic̨ L. M.	61. Timoşeenko S. K.
26. Kaganoovic̨ M. M.	62. Fadeejev A. A.
27. Kaliinin M. I.	63. Xryşçoov N. S.
28. Korniijec L. P.	64. Şaxyyrin A. I.
29. Korootçenko D. S.	65. Şveernik N. M.
30. Kosiigin A. N.	66. Şkiriaatov M. F.
31. Kyznecoov A. A.	67. Şteern G. M.
32. Kyznecoov N. G.	68. Şçadeenko Je. A.
33. Kyliik G. I.	69. Şçerbakoov A. S.
34. Litviinov M. M.	70. Jysyypov Y.
35. Lixaçoov I. I.	71. Jaroslaavski Jem.
36. Lozoovski S. A.	

BK(b) P-iin CK-ei çleende kandidaaduud

1. Alemaasov A. M.	35. Kylakoov P. X.
2. Antoonov D. I.	36. Loktioonov A. D.
3. Arytiinov G. A.	37. Makaarov I. G.
4. Bagaajev S. I.	38. Maaslennikov I. I.
5. Bakaraadze V. M.	39. Mereckoov K. A.
6. Biriykoov N. I.	40. Neveezin N. I.
7. Boicoov I. P.	41. Nikişoov I. F.
8. Beinberg G. D.	42. Paavlov D. G.
9. Vlaasov I. A.	43. Paalьcev G. N.
10. Gvişiaani M. M.	44. Patooliçev N. S.
11. Gogliidze S. A.	45. Popkoov P. S.
12. Goorkin A. F.	46. Popoov G. M.
13. Groomov G. P.	47. Proonin V. P.
14. Gysaarov N. I.	48. Rasteegin G. S.
15. Dekanoozov V. G.	49. Saavçenko G. K.
16. Deniisov M. F.	50. Samoxvaalov A. I.
17. Doroonin P. I.	51. Seleznioov P. I.
18. Dybroovski A. A.	52. Sergeejev I. P.
19. Žaavoronkov V. G.	53. Serdiyyk Z. T.
20. Žemçyyžina P. S.	54. Smyşkeevic̨ Ja. V.
21. Žyravlioov V. P.	55. Soosnin L. A.
22. Zootov V. P.	56. Staarostin M. I.
23. Ignaatov N. G.	57. Staarçenko V. F.
24. Ignaatьjev S. P.	58. Stoorozev Ja. V.
25. Iskaanderov A. B.	59. Fekleenko N. V.
26. Kartaşoov K. K.	60. Frolkoov A. A.
27. Kaftaanov S. V.	61. Xooxlov N. S.
28. Kaçaalin K. I.	62. Çarkviaani K. N.
29. Kabyloov B. Z.	63. Çernoyysov B. N.
30. Kovalioov M. P.	64. Çyjaanov A. S.
31. Kolebaanov A. G.	65. Şagimardaanov F. V.
32. Komaroov P. T.	66. Şaapoşnikov B. M.
33. Konioov I. S.	67. Ştekoov T. F.
34. Kryyglov S. N.	68. Jaarcev V. V.

BK(b)P-iin XVIII SJEEZDEER HUNGAGDAHAN CENTRAALЬNA REVIZIOONNO KOMIISSIIN SOSTAAV

1. Abdyraxmaanov A.	26. Lavreentьjev P. V.
2. Andrijeenko A. A.	27. Linkyyn N. I.
3. Anooşin I. S.	28. Lobaanov P. P.
4. Boicoov V. I.	29. Lyykin S. G.
5. Bylaatov V. S.	30. Liybiimov A. V.
6. Vaagov A. V.	31. Meelьnikov A. N.
7. Vladiimirski M. F.	32. Mişakoova O. P.
8. Voolkov A. A.	33. Mişçeenko G. K.
9. Greekova N. G.	34- Moskaatov P. G.
10. Deniisenko V. M.	35. Myryygov I. V.
11. Dykeelьski S. S.	36. Ogoroodnikov G. P.
12. Ignaatьjev S. D.	37. Piryziaan A. S.
13. Izootov N. A.	38. Protopopoov D. Z.
14. Kabaanov A. F.	39. Sadzaaja A. P.
15. Kanyynnikov M. Ja.	40. Siikin G. P.
16. Kvaasov M. Je.	41. Skriinnikov S. Je.
17. Kiselioov V. A.	42. Smirnoov P. V.
18. Kiselioov K. V.	43. Stepaneenko I. L.
19. Krivonoos P. F.	41. Sysloov M. A.
20. Kydriaavcev A. V.	45. Taraasov S. N.
21. Kyznecoov I. A.	46. Yndaasenov N.
22. Kyznecoov F. F.	47. Xydai-Bergeenov A.
23. Kyliijev T. I.	48. Canaana L. F.
24. Kylaatov T.	49. Çyybin Ja. A.
25. Kyrbaanov M.	50. Şataalin N. N.

SJEEZDIIN DNEVNIIG

Maartiin 20-oi ydeşiin zasedaani

yryylegşe nyxer Andreejev oi sjeezdiin zasedaaniiiji dehen deere sonosxobo. b) P-iin ustaavta xubilalta-diiji oruulxa tuxai doklaa- nyxer Ždaanovai teezi-de zahabarinuud ba nemel-ydiiji xaraža yzexiin tulada BK(b) Paartiin ustaavai stede xubilaltanuudiiji oruul- tulada, sjeezdeer hungag-an, komiissiin xydelmeri tu-medeesel xexiin tulada ny- Ždaanov yge abba. Sjeezd bol nyxer Ždaanoviiji, taha-agyi nerjeme aplodismeent-deer ugtaba.

jeezd bolbol teekstde oro- zahabarinuud ba nemelte-diiji negenduugaar batala- Udaanь, tyryylegşe bol-oruulagdahan zahabarinuud nemeltenyydteigeer, nyxer anovai doklaadai teezisyy-golosovaanida tabiba. Ny- Ždaanovai doklaadai teezi-diiji zahabarinuud ba nemel-ydteigeerenь negenduugaar tabiba.

daanь, sjeezd bolbol BK(b) tiin ustaavliji şine re-dcaaranь nerjeme aplodis-ntnyyd doro batalaba.

yryylegşe nyxer Andreejev bol nyxer Moolotovto yge . Delegaaduud bolbol ny- Moolotoviiji nerjeme ovaa-caar ugtaba. Nyxer Moolotov bolbol SSSR-ei aradai ažaxiin xygželtiin tabanzilei plaan tuxai teezisyydte oruulagdahan ba komiissaar xaraža yzegdehen, zahabarinuud ba nemeltenyydiiji sjeezdiin batalalgada tabina. Sjeezd bolbol komiissaar duradxagdahan zahabarinuud ba nemeltenyydiiji batalaad, udaanь nyxer Moolotovoi teezisyydiiji sjeezdiin togtool bolgon batalaba. Bygede bodono, „Uraa" xaşxaraan garna.

Saaşanь, nyxer Andreejev bolbol paartiiin eelzeete sjeezd deere BK(b) Paartiiin şine programmiiji batalaxaar xaraalaža, Byxesojuuzna Kommuniis (bolьşeviigyydei) Paartiiin programmada xubilaltanuudiiji oruulxa komiissa baiguulxa tuxai duradxaliiji BK(b) Paartiin Centraalьna Komiteedei nerehee oruulba.

Paartiiin programmada xubilaltanuudiiji oruulxa komiissiin tyryylegşede nyxer Staaliniiji hungaxa tuxai duradxal nerjeme aplodismeentnyydeer ugtagdaba. Delegaaduud bodožo, Leeninei xeregiiji yrgelželyylegşe, bolьşeviig ilaltanuudai organizaator—aguujixe Staalinda ovaaca xene. Komiissiin

(Yrgelzelelenь 4-dexi niuurta)

MAARTIIN 21-de, BK(b) P-iin XVIII SJEEZD XYDELMERIØØ DYYRGEBE

Maartiin 21-de sjeezdiin tygesxelei zasedaani bolbol nyxer Andreejevei tyryylelge doro yngerbe.

BK(b) P-iin Centraalьna Komiteedei çleengyydiiji, BK(b) P-iin Centraalьna Komiteedei çleengyydte kandidaaduudiiji, centraalьna revizioonno komiissiin çleengyydiiji hungahanai rezylьtaaduudiiji sonosxoxiin tulada, nyxer Şveernigte yge ygtebe. Paartiin busad alişji sjeezd deerenь, BK(b) P-iin mynøønei XVIII sjeezde şingleer, hungaltanuudai yjede iime jixe negen hanaltai jabadal baigaagyi, xedildeş jedinstvoo ba bojevoi nigtaralai iime xyxiyy demonstraaca baigaagyi jym geže sexe xelexede bolxo baina.

Ene negen hanalta golosovaani bolbol kommuniizmiin ilaltiin tyløø saaşadaa temesexiin tulada, BK(b) P-iin CK-ji toiron, nyxer Staaliniiji toiron xezee xezeeneixihee byri niagtaar zagsahan manai paartiiin kreepostь, jedinstvoo ba monoliitnostiiin erxim gerşeleige bolno.

BK(b) P-iin XVIII sjeezdiin xelsexe zyilenь dyyree. Sjeezdiin xydelmerinь dyyree.

Nyxer Andreejev bolbol paartiin XVIII sjeezdiiji xaagdaba geže sonosxobo.

Manai aldarta bolьşeviig paarti mandag!

Nyxer Staalin mandag, „uraa"! —geže nyxer Andreejev vosklicaalna.

Ovaacada orohon, gaixamşag jixe xysetei nerjeme aplodismeentnyyd. Byxii zaal xadaa xyl deeree bodožo, nyxer Staalinda, staalinska Centraalьna Komiteedte bajar xyrgene, „uraa" xaşxaraldaan zamxanagyi, nacionaalьna xelenyyd deere abiaanuud: „Nyxer Staalin mandag!", „Aguu jixe Staalinda, „uraa"!—zaal soo ton jixe xyseteigeer nerjene. Niitiin xyxilgøør dyyren delegaaduud, „Internacionaal" duulna.

XVIII sjeezd, xydelmeriøø dyyrgee.

Byxesojuuzna Kommuniis (Bolьşeviigyydei) Paartiin arbanaimadugaar sjeezd

Nyxer Voroşiilovoi yge

Nyxedyyd!

Marksiis—leeninske teoretiiçeske sokroovişçniciiji şine, ugaa jixe ynete vklaadaar bajazuulagşa, nyxer Staalinai doklaad bolbol socialiizmiin baiguulaltiin tylee saaşadaxi temeselei xeregtenь, kommuniis oobşçestviiji baiguulxiin tylee temeselei xeregtenь, paartida, manai gyrende ba aradta gaixamşag xytelberinь bolxo baina. Myneesagai kapitaliis oobşçestvodo ba ilaltata socialiizmiin orontoi terenei xarilsaanda gaixamşag, marksiis-leeninske anaaliz xeze, nyxer Staalin bolbol myneesagai kapitaliizmiin byxii jaazvanuudiiji, ymxi baidaliiji ba ximoroliiji eliryylhen ba socialiis Soveed Sojuuzai xysen tyges halbaraltiiji eli todoor xaruulhan baina.

Delxein byrzyazii bolbol zerlig buzar faşiizmiin byxii jabuulganuudtanь xysed syleeji ygeze, şiidxegdeşegyi zyrişeldeenyydei muxardalgahaa garalgiin zamiiji faşiizmda bederene. Delxein byrzyazii xadaa tereniiji vojeenne avantiuurada urmaşuulna, Soveed Sojuuzda esergyy temeselde tylxine. Ene, ezerxeg imperialiis byrzyaziin „ulasxoorondiin poliitika" bolbol byxeli gyrenyydiiji faşiizmiin zasagta ygexehee gadana, myn xojordoxi imperialiis dainiiji exilxe jabadaldanь faşiizmda tuhalhan baina, miirte duratai xeden olon oronuudai xaxad milliaard xynyyd ene dainai zeertvenь bolhon baina.

„Delxein xaana negetee tusxaita ugluuda agreessornyydeer exilegdehen jamarş haa, byri jixebişexenş haa, dain bolbol miirte duratai oronuudta ajuul bolxo baihanь hezeggyi. Tiihee tiiteree, Aazi, Aafrika, Jevroopiin 500 millioonhoo olon aradzeniiji eeriingee orbiitada tatan oruulza yrdieed baigaa şine imperialiis dain bolbol serьjoozno ajuul bolxo baina" geze nyxer Staalin bolbol eeriingee doklaad soo xelee.

Ilahan socialiizmiin oron xadaa,—delxein jamarşji orondo oroxodoo, miirte egeel jixeer duraldag baina. Gebeş, manai oron bolbol daisan xarşa imperialiis derzaavanuudaar xyrieelegdenxei ba eeriingee veekiiji yngergezerxihen kapitaliizmiin niydende belьmoo bolon baihan deerehee, jamarşji orondo oroxodoo, sag yrgelziin vojeenne dobtololgiin ajuul doro baina.

Miirte duratai gyrenyyd bolbol edenei zarimaniinь manai dytiin xyrşener baibaşji haa, miiriiji byxezyylxiin ba agreessornyydte otpoor ygexiiji beledxexiin tula ton baga jyme xene. Iimehee, bidener bolbol urdiinxidaai adaliaar, gansal eehedtee naidaxa johotoibdi.

Arbantabahaa ylyy zilei torşo soo, Soveed Sojuuzai araduudta yrete tuhajaa ygeze baihan, miir bolbol manai paartiin, praviitelьstviin ba byxii aradai ugaa jixe xydelmernyydei rezylьtaad myn. Bidener bolbol miiriiji eeriingee gyrenei tula, eehediingee garaar xenebdi.

Manai socialiis ekonoomikiin xysen tyges urgaltiin yndehe huuri deere, staalinska xojor tabanzilnyydiiji gaixamşagaar gyisedxehenei ba oron dotor socialiis kylьtyyriin ugaa jixe halbaraltiin rezylьtaadta, paartiin Centraalьna Komiteed ba praviitelьstvo bolbol manai Staalinai sexe xytelberi doro, manai zebsegte xysenyydiiji—Xydelmerişen-Tariaaşanai Ulaan Aarmiiji ba Uhan Seregei Ulaan floodiiji susarşagyi byxezyylhen ba narizuulan haizaruulhan baina, ede xysenyyd xadaa manai exe oroniiji daisanai dobtolgohoo garantiirovalan, terenei xilenyyd deere hyrte xatuu xysen bolon zagsahan ba zagsazaşji baina.

Bi xadaa myneederei Ulaan Aarmi tuxai, xeleze bolxoor raamka soonь, negexedii todorxoigoor, paartiin XVIII sjeezdede elidxexiiji xyseneb.

Tiigeed, eneen tuşaa xelexeheen urid, imperialiis, ilangajaa faşiis gyrenyydei zebseglelgiin sag yrgelziin urgaltiin asuudalnuudta tanai anxaraliiji, udaan bişe, xanduulxiiji xyseneb. Ene xadaa bygedeniitede eli, bygedenei şydiiji xagsaahan geze medeeze baibaş, eneen tuşaa xelexe şuxala baina.

„Deiçe veer" geze nemeecke faşiis vojeenne zurnaalhaa dam buulgaza, maartiin 5-da „Praavdada" xeblegdehen, tere zameetke soo glaavna oronuudai miirne sagai aarmi ba dain seregeitula ede aarminuudiiji yrgedxelgiin xemzeenyyd xaruulagdahan ba tereşelen tedenei artelleriiiske ba aviacioonno zebseglelge tuşaa zarim medeenyyd ygtehen baina.

Ene zameetke soo, germaanska zebseglelgiin xysenyyd tuşaa zoriuuta anirgyi yngerne. Faşiis Germaaniin miirne sagai aarminь 1 millioon 150 miangan xynyydeer todorxoilogdodog tuxai, baha faşiis vojenizlirovanna organizaacanuudta 2 millioon şaxuu xynyyd toologdodog tuxai, Germaani bolbol dain seregei yjede eeriingee aarmiiji 5,5—6 daxin yrgedxexe baihan tuxai jyyş xelegdeegyi.

Tedener bolbol eehed tuşaagaa jyyşji xeleegyi, gebeş busad tuxai xelegdehen tuşaanь anxaralaa tabixaar baina.

Miirne sagai aarmiin too ba dain seregei yjede baixaar uridşalan bagsaagdahan toonь iimerxyy baixa:

Oronuud	Miirne yjiin aarmiin too	Dain seregei yjiin aarmiin uridşalan bagsaagdahan too	Yrgedxelgiin koefficijeent
AXŞ	384000	2500000	6,5
Aangli	529200	2000000	3,6
Fraanca	760000	5100000	6,7
Itaali	400000	2000000	5,0
Japoon	328000	1500000	4,6
Tyyrce	203000	1300000	6,4
Rymiini	217000	1600000	7,4
Poolьşo	302000	3600000	11,9
Laatvi	25500	150000	5,9
Estooni	11000	100000	9,0
Finliaandi	28000	310000	11,1

Italьjaanska ba japoonsko aarminuudai tuşaa ene zaagdahan too xadaa ton serьjoozno zahabari xereglene, jyyb gexede, ene too xadaa ende bagadxagdahan baina.

Japoonsko aarmi bolbol, zişeelxede, mynee buu barixaar millioon xaxad xynyydtei ba terenei urgaltanь yrgelzelheer baina; Itaali tuşaa xelebel, italьjaanska faşiizmiin voozdьnuud xadaa eeriingee aarmiiji 9-10 millioon xynyyd xyrter yrgedxexe geze naiduulna.

Ulaan aarmiiji uruulalsangyigeer, jyyb gexede, tereen tuxai medeenyydiiji faşiis „Deiçe Veer" bolbol ton jixeer busaiduulna, zygeer byxii busad dursagdahan aarminuud tuşaa, ede ciifrenyydiiji xysed zyb gengyigeer, tede ciifrenyydenь iistinehee xolo bişe ba jynşji boloo haa, zarim xedii viivodyydiiji xexiin tula xyrexe baina geze xelexe xeregtei.

Tiin, viivodyyd eeree garza ygene.

Egeel tyryyşeer, aarmiin mobilizacioonno yrgedxelgiin ton jixe koefficijeent xaragdana. Eeriingee aarmiiji miil 4 daxin yrgedxeze baihan Aangliiji xerbee gargaad xelebel, byxii busad aarminuud xadaa dain seregei boloohaa—5 daxin, zarimaniinь 6—7 garan ba 9 daxin, yrgedxegdexe, Poolьşo ba Finliaandi bolbol aarmijaa 12 daxin şaxuu yrgedxexe baina.

Dain seregte oroxiingoo exin deere, ede zaagdahan oronuudai katastrofiiçeska şaxarduu baidal tuxai ede gerşelne.

Gexetei xamta, byxii dainuudai oopedoor, negeşji xydelze baigaa aarmi xadaa exin formiirovaniiingoo ba toogoi limiideigee raamka soo baiza şadaxagyi ba byri yni bolongyigeer, tere xadaa urgaxa ba delberxe baatai geze todoruulagdahan baina.

Ene xadaa yni udaan dainda ilangajaa xabaatai baina. Mynee sagai dain bolbol, tereen tuşaa xojordoxi imperialiis dainai todoor xaruulhanai johoor, ton yni udaan, unzagai, handaraliiji uşaruulxa baina.

Myn le ene şaxarduu baidal tuxai glaavna kapitaliis oronuudai ba, tybxiin tyryyn, faşiis oronuudai vojeenne biydzeedyyd xeleze ygene.

VOJEENNE BIYDZEEDYYDEI URGALTA

Oronuud	Vojeenne biydzeediiji niite biydzeedtei sasuulbari proceenteer	
	1934/1935 onuud	1937/38 onuud
Germaani	21,0	67,0
Japoon	43,4	70,0
Itaali	20,0	52,0
Poolьşo	32,9	33,6
Aangli	15,5	32,2
AXŞ	14,2	17,7
Fraanca	24,4	37,7

Ende, gansal oficiaalьna tunxaglagdahan, vojeenne biydzeed tuşaa xelegdene. Gebeş, agressiivna dain seregiiji sexe gy, ali daldaar jabuulza baihan faşiis gyrenyyd xadaa eneenhee gadana, vojeenne gargaşanuudiiji xuşaxaar myn busad istooçniguudtai baina geze taaxiin tula tiime tusxai jixe xursa bodoltoi baihanaişji xereggyi beze daa, ene istooçnig tuxainь obşçeestvenne hanal bodolnuud jyyşji medenegyi geeşe.

Kapitaliis oronuud xadaa aviacioonno zebsegzelgee galzuu tyrgeer urguulhaar xedii zil yngerbe, tiigeed, ene xadaa bygeniitiin vojeenne tulaldaanuudai zailaşagyi bolhiiji xaruulxa ylemze xarakteerne ba todorxoilon eliryylxe momeentenь bolno gexede hezeggyi baina.

Delxein gol gol gyrenyydei aviaaca xadaa tyryyşiin imperialiis dainai hyylde jamar baihanaa, mynee yjede jamar bolood bainab?

Aviaaciin janzanuud ba terenei şanariiji detaalьna xaralgiin asuudalnuudiiji oruulalsangyigeer, ede yjenyydte delxein xeblelde toliilogdohon, jyrenxii symmaarna medeenyydiiji abaahaa, iime kartiina bolxo baina.

XARIIIN GYRENYYDEI AGAARAI FLOODUUDAI TOO, TEDENEI BOMBOVOI ZAALP BA NEGE MINUUTA SOO GARGAGDAXA HOMONUUDAI TOO TUXAI SASUULHAN MEDEE

1918 - 1934—1938 onuud soo

Onuud	Samolioodudai toonuud	Urgaltiin proceentiiji 1918 onoixitoi sasuulbal	Bombovoi zaalp toonnoor	Urgaltiin proceentiiji 1918 onoixitoi sasuulbal	nege minuuta dotor bugdagdaxa homonuud	urgaltiin proceentiiji 1918 onoixitoi sasuulbal
Aangli						
1918	1758	100	148,8	100	605400	100
1934	1072	61	608	408	1651200	272,7
1938	2238	127,3	1476	990,6	5600000	925
Germaani						
1918	2730	100	134	100	984800	100
1934	620	22,7	350	261	954000	97
1938	4020	147	2995	2235	10400000	1054
Fraanca						
1918	3321	100	146,3	100	1439700	100
1934	1970	59,3	385	264	2595000	180
1938	4000	120	1680	1150	9160000	636
Itaali						
1918	812	100	—	—	—	—
1934	931	114,5	489	100	1352000	100
1938	2161	416	1534	314	5248000	388
Japoon						
1918	250	100	—	—	—	—
1934	2050	820	480	100	2820000	100
1938	3005	1200	793	160	6400000	227
Poolьşo						
1918	—	—	—	—	—	—
1934	634	100	23	100	783600	100
1938	1101	175	61	265	2376000	303

Glaavna kapitaliis oronuudai agaarai zebsegte xysenyyd xadaa 1938 ondo tiime baigaa, tiin mynee, 1939 onoi maartda edener ondoogoor xaragdaxa baihanь oilgostoi baina.

Aviacioonno baiguulalta xadaa byxii kapitaliis oronuudaar forsiirovannoor yrgelzelyylegdeze baina. Aviaaca—seregei ene zaluu rood—xadaa byxii vojeenne berxeşeelnyydhee garxa zebseg myn geze imperialiis aarminuudaar xaragdadag baina. Imperialiistnuud bolbol aviaacada staavkiiji tabihan baina, byrzyaazna-imperialiis ba faşiis zonxilogşo kryygyyd xadaa eneeniiji damzuulan, jireedyin dainda ilaltiiji tuilaxiiji naidadag jym.

Manai aviaaca tuşaa dooro xelexeb.

Nyxedyyd, imperialiis ba ilangajaa faşiis gyrenyydei zebsegzelgiin ugaa jixe urgaltiiji xaraxiin tula, şine, xojordoxi bygedeniitiin imperialiis dainda jamar jixe zeeri gargaşalagdanab geze xaraxiin tula gansaxan edel medeenyyd xyrexe baina.

Jyygeerşji togtooşogyi ene galzuu zebseglelge ba kapitaliizmiin tere ton busaidangi ba gynzegii zyrişeldeenyyd deerehee,—eneen tuxai nyxer Staalin doklaadlahan baina,—şine bygedeniitiin imperialiis dain xadaa zailuulaşagyi bolxoor, ulasxoorondiin orşom baidal mynee yjede xubilan togtobo.

Delxeiji şineer xubaaxiin tylee jabuulagdaza baigaa xojordoxi imperialiis dain xadaa ulam byri yrgeden şataza baina. Faşiis agreessornyyd bolbol eehediingee zam deere jamarşji xaaltanuudtai dairaldangyigeer, şine zeertvenyydiiji bederen xaraza, tyryyşiingee bagaxanuud amzaltanuudai ugaar soo mariaan jabana. Ene xojordoxi imperialiis dain xadaa saaşadaa jamaraar yrgedexe baihiijinь, xezee ba jamar gyrenyyd xadaa şuhata jabuulgada eneegeer tatuulagdaxa baihiijinь uridşalan xaraxanь berxetei baina.

Negel jyymen bidende xelseengyi,—ene xadaa myneenei ulasxoorondiin baidalda nyxer Staalinai xehen byxii anaalizhaa garza ygene,—jyyb gebel:

bidener bolbol xezee byx
ba xysen tyges ilagdaşagy
delmerişen-Tariaaşanai U
Aarmitai ba myn iime le i
tai, xysen tyges Uhan-Se
Ulaan Floodtoi baixa johot
Bidener bolbol gansal U
Aarmiin ba Uhan-Seregel
doi sag yrgelziin, bodoto
voi belen bailga xadaa so
gyrende esergyy jamarşj
jeenne avantiuurihaa naid
garaanti myn bolno geze
zee byxeneixihee ylyyse
denebdi, manai oronoi sçoo
xyngexeneer eedelxe
faşiis buzar muuxai hedelg
vojeenne dobtolgoor sovee
renei territoriaalьna byr
xeli baidaliiji ebdexiin he
hee gansal ene argaar, gy
gee vojeenne xysiiji ulam
jixeer byxezyylhenei ba
zuulan haizaruulhanai arga
jejee ajuulgyide gargaza
bainabdi.

MANAI XYDELMERIŞEN-TARIAAŞAN ULAAN AARMI

Yngerhen tabanzilei torşo soo, Ulaan Aarmi ba Uhan-Seregei Flood xadaa eehediingee organizaacalgada, zebseglelgede, texniiçeske zebseglelgede ba bojevoi beledxeldee nelieed jixe, zarim uşarnuudtaa, radikaalьna xubilaltanuudiiji yzee geze xelexe hem bainab.

Ton glaavnanuudtanь togtoxom:

1). Strelkoovo çaastьnuud xadaa jixenxidee ba Ulaan Aarmiin seregyydei busad rooduudai zarimaniinь, territoriaalьna ba kaadrova sisteemenyyd geze neretei, xudxamal priinceper urdanь baiguulagdadag baihaniinь elite baina.

Mobilizaaciin boloo haanь, territoriaalьna sisteeme xadaa manai strelkoovo diviizinyydii yrgedxelgiiji toogoi talaar ysee xen ba tiimehee, hulabtar kaadrnuudta uridşalan todorxoilxo baigaa. Ene xadaa strelkoovo ba zarim busad seregei sojedineeninyydei jixenxi xubinь mobilizaacada tatagdahanaigaa exin yjede baga organizoovanno baixa ba ede seregyydei bojevoi şadabari xadaa otnosiitelьna baixa hen baigaa geze xaruulna.

Territoriaalьna sisteeme xadaa kapitaliis gyrenyydei aarminuudai bagaşag baihan ba dainai boloo haanь hulabtar kaadrnuud deere yrgedxegdexe baihan sagta xyrter teseze bolxoor baigaa.

Manai seregyydei yndehe huuri bolxo baihan, territoriaalьna sisteeme bolbol glaavna imperialiis oronuudai aarminuudai yrgedxegdexetei xamta ba miirne sagtaşji terenee bojevoi baidalda oruulxatainь xamta, gyrenei oboroonii eriltenyydte zyrişedeg boloo. Bidener xadaa xuuşanai organizacioonno poziica deere baiza şadaxagyi baigaabdi, jyyb gexede, eneegeeree bidener xadaa eehediigee manai protiivniguudta oroxodoo, muu baidalda oruulxa baigaabdi. Mobilizaacada tatalgiin şine ysloovinuudtai, ba manai Ulaan Aarmiin taaktiko-strategiiçeska zorilgonuud ba gyrenei oboroonii xereglelnyydtei zoxilduulan, aarmijaa zuramşuulxiin tula radikaalьna refoormnuud xeregtei baigaa. Bidener bolbol byrzyaazna oronuudai aarminuudta oroxodoo, manai aarmiiji baga hurgagdamal ba hula bailgaxa johogyi, tiime bolgoxo erxegyi baigaabdi.

Eneenhee gadana, territoriaalьna sisteeme bolbol negedexi staalinska tabanzilei bejelyylegdeze baixa yjede, aarmiiji bojevoi teexnikeer zebseglelgiin ba mynee sagaixiaar xujaglalgiin urgalgada taaraxagyi baigaa hen.

Iime deerehee, manai seregyydei territoriaalьna baiguulaltiin yndehe huuriiji likvidiiroveleze, zebseglelei xysenyydei kaadrova baiguulaltiin priincepte xysed orolgo xadaa şuxalada toologdohon baigaa. Mynee, manai byxii aarmi xadaa negen-janziin ba dab deeree ton zyb, gansal kaadrova priincep deere baiguulagdanxai.

2). Seregyydiiji kaadrova polozeenide oruulalgatai xamta, seregei ypravleeniiin niutagai oorganuudii yndeheerenь reorganizaacalga jabuulagdaa, ede xadaa formiirovaniiin territoriaalьna foormotoi organizacioonno talaaraa niagta bari-

saatai baihan ba eehed
sloozno bolhon zorilgonu
dyyrgeze şadadaggyi baig
Mynee yjede vojeenn
missariaaduudai byxii s
menь şineer tabigdahan l
Raioonno vojenkomaad
xytelberildeg baihan ba
xydelmeriee hainaar ja
şadadaggyi baihan urdiin
puşnoi ba divizioonno obl
mobookruguudai orondo,
noomno respyyblikenyy
zaarnuud ba ooblastьnuud
jee daanxai vojenkoma
baiguulagdaa, tiin raioon
jeenne komissariaaduudai
xadaa gurba xaxad da
gedxegdehen baina. Ene
iei xemzee xadaa priziiv
jeenne ujalgatanai yçood
teemiiji ba mobilizaaciin
viiiji nelieed haizaruulhan
3). Seregyydei bojevo
ledxelei ypravleeniiji ba
berilgiiji haizaruulxiin zor
ene yje soo yşee xojor vo
ne ookruguud —Kaliinins
Orloovsko ookruguud bi
gogdoo.
4). Daalьna Vostoogoi
gyydei ypravleeni reor
vaalagdaa. Urdanь baigaa D
navostooçno Ulaan Tugta
tiin orondo, mynee xojor
xai armeiske ypravleen
bii bolgogdoo. Ene xem
buulga xadaa Primoori ba
muurdaxi manai sere
azabaidai ba bojevoi hu
lainь xytelberiiiji erid
ruulaa.
5). Staalinska Konstitu
zoxilduulan, nacionaalьna ç
nuud reorganizovaalag
baina.
Xydelmerişen - Taria
Ulaan Aarmi bolbol sovee
renei gansaxan aarmi
tegşe ba bygedeniitiin ex
deere, Soveed Sojuuzai
danudhaa komplektovaala
Iimehee, eeriingee terri
sag yrgelze ujaatai baid
xai zizexenyyd nacion
seregyydei çaastьnuudai
xadaa Staalinska Konsti
yndehe huurinuudta ba
aarmiin eksterritoriaalьna
miirovaniiin priincepte z
baigaa. Nacionaalьna ç
nuud bolbol jyrenxii yndel
rinuud deere, Xydelmeri
riaaşanai Ulaan Aarmiin
taavta negedxegdehen
6). Manai xilenyyd
ylemze ajuultai gaz
taa, byxezyylegdehen
nuudai polosaagaar xyr
denxei baihaniinь mede
na. Ene sag soo, urdanь
guulagdahan byxezyy
diiji şangadxalgiin ba
oboroonii byxii sistee
dikaalьnaar haizaruulxa,
byxezyylegdenxei raioon
nemeze baiguulxa xem
abtahan baina. Byxezy
xei raioonuudai spec
seregyyd nelieed urgaa.
7). Aarmiin toogoi ba
ne teexnikiin urgaltatai
jeecyydei kylьtyyrne ba
tiiçeska eriltenyydei sag
ziin deeşelelgetei daşa
lan, komissaarnuudai t
diiji baiguulxa şuxala g
logdohon baina.
8). Ede xelegdehen b
paartiin Centraalьna K
ba praviitelьstvoor yn
zilde 11 xynyydtei Glaa
jeenne Soveed bil tolg

(Yrgelzelelenь 3-daxi

Byxesojuuzna Kommuniis (bolьşeviigyydei) Paartiiin arвanaimadugaar sjeezd

Nyxer Voroşiilovoi ygiin yrgelzelel

eneenei sostaavta manai in orolsono geze nemexe n. (Nerjeme aplodismeent-).

an Aarmiin baiguulaltiin gol ba şuxala asuudal-iji xaraza yzelge ba şild- xadaa Glaavna Vojeenne edei zoriigodo orono. jeenne ookruguudai vo-e soveedyyd bii bolgog-

Tiin, esestee, ene yje soo lmerişen-Tariaaşanai Ulaan iin sostaavhaa tusxai Ara- Komissariaad—Uhaan-Sere- Floodoi tusagaarlagdaza gdahan tuşaa taanar byge-e medenet. gerhen yje soo, strojevoi te bolhon xubilaltanuud asuudalda oroxomni. an Aarmiin toonoi sos- ene yje soo jamarnuud ltanuud boloob? rbee, XVII partiina sjeez-yjiin Ulaan Aarmiiji 100 enteer abaahaa, 1939 on-VIII partiina sjeezdiin yje-re xadaa 203 proceent xaragdaxa (nerjeme aplo-entnyyd, ovaacanuud, " xaşxaraldaanuud) ge-, ali toogoi olonbololgo roceent gexe gy, ali aarmi byxiidee xejor daxinhaa an ylyy jixe boloo. gol ene jixe bolgolgo xa-eregyydei rooduudta teg-eer, tede seregyydei ali iei şuxaliinь xemzeehee duulagdan, xubaarilagda-baina. Aarmiiji iime, zişee-xe bolgolgo xadaa myn bu-on serьjoozno xubilalta-iji gargaba. ritoriaalьna sisteemiin bai-ede ba aarmiin bagaxan vtai baixiinxida oroxodoo, ova strelkoovo diviizinyyd mynee 10 daxin jixe boi-aina. me ba vojeenne yjiin oovo diviizinyydei ştaad-onь erid xubilaa. Xerbee ь vojeenne yjiin manai oovo diviizinyyd xadaa angan xynyyd baidag haa, e strelkoovo diviizinyyd iangan xynyydtei baina. oi olon bololgo xadaa gol idee,dyte buudalgiin geze i artilleerihee exileed, divi-io artilleeri xyrter, artille- zebsegzyylgiiji şangad-r ba pylemiootno galiiji dxalgaar, tereşelen rooto-i udaarna xysenyydiiji elgeer, tailbarilan xele-vzvooduudta streloguu-lon bolgolgiin sçoodoor agdahan baina. lkoovo diviizinyyd bolbol oovo koorpusuudai sos- orolsono. Strelkoovo suud xadaa gurban ba uşarnuudta dyrben strel- diviizinyy dhee byride-idag. e Johoor, Ulaan Aarmiin strelkoovo koorpus xa-yn jixeşeg bojevoi jedi-bolno: tere xadaa 60 mian-axuu bojeecyydtei ba lei taaralduulan alibyxii zivani ba traansportaar dahan artilleriiiske, taan-ba busad zebsegzelge-l baina. m kapitaliis aarminuudai sagal strelkoovo koorpu- buudalgiin xysen tuxai iin ba tereeniiji manai oovo koorpusuudtai sa- yzexiin tula, minii daal-aar manai specialiistnuu-xioohon, doro zaagdahan zonuudiiji xaruulxamni. iulza yzexiin tula, orga-oonno stryktyyriingee ta-anai strelkoovo koorpu- tiipte taaraxa baihan aniiin ba Fraanciin koor-iiji abnab. anciin (gurban diviziioonno vai) strelkoovo koorpu- byxii artilleeriiin nege xadaa 6373 kgr. baina; anska strelkoovo koorpu-nel sostaavai—6078 kgr., Aarmiin strelkoovo usai artilleeriiin zaalp xa-136 kilograammada sasuu (Aplodismeentnyyd). Johoor, manai strelkoovo usai buudalgiin artilleriiis-lp xadaa germaanska ba uzska koorpusuudai zaalp-ixe bolno. aa. Ede zaagdahan strel- koorpusuudaar nege soo buudagdadag nudai şignyyr xadaa: fran- koorpus bolbol nege soo 51.462 kilograamm; germaanska—48.769 kgr. gargaza şadaxa baina. Tiigeed, manai strelkoovo koorpus xadaa nege minuuta soo 66.605 kilograamm metaa'l ygeze şadaxa. (Aplodismeentnyyd).

Koorpus bolbol artilleerihee gadana, myn buugai, pylemiootno, minomiootno, granaatomiootno ba busad zer zebsegyydtei baina, ene xadaa koorpusai byxii zer zebsegyydeer nege minuuta soo gargagdadag metaallai jyrenxii şignyyriiji deeşelyyine.

Xerbee nege minuuta soo gargagdadag artilleriiiske galda snariaaduudai, miinenyydei, buugai, granaaduudai ba homonuudai şignyyriiji nemee haa, minuutna zaalpiin jyrenxii şignyyr iime bolxo:

Francuuzska koorpusai—60.981 kgr.

Germaanska koorpusai—59.509 kgr.

Tiin manai strelkoovo koorpusai—78.932 kgr. (Aplodismeentnyyd).

Ene xelegdehen medeenyyd xadaa manai strelkoovo koorpus, tiimehee, byxii Xydelmerişen-Tariaaşanai Ulaan Aarmi bolbol kapitaliis, faşiis oronuudai aarminuudai galai xysenhee bagaxanşji dutanagyi, xarin xedii şineen ylyy baina geze xaruulna (Aplodismeentnyyd).

Japoonsko, poolьsko, ba busad aarminuud tuşaa medeenyydtei baibaşji haa—tedeen tuxai zoriuuta xelenegyib, jyyb gexede, ede aarminuudai, tedenei diviizinyydei, koorpusuudai organizaacaşji ba zebsegzelgeşji xadaa Germaaniiin ba Fraanciin aarminuudtai jamarşji sasuulbarigyi baina.

Paartiiin Centraalьna Komiteed ba praviitelьstvo, nyxer Staalin, byxii paarti, byxii arad xadaa zebsegzelgiingee ba manai gyrenei oboroonno xyse şadalai talaar manai xyrşenerhee geegdexegyiji bidenerhee erine, tiigeed bidener bolbol, xarana bezet, geegdenegyibdi, geegdexe erxegyi bainabdi (Aplodismeentnyyd).

Ulaan koonnica xadaa seregei busad rooduudtal adali, toonoigoo talaar myn urgahan baina. Koonniciin talaar 52 proceent urgaltataibdi. Koonniciin texniiçeske xujaglalga iimeer urgahan baina:

garai pylemioodoi talaar—30 proc.,

staankova pylemioodoi talaar —21 proc.,

zeniitne-koompleksniin talaar —31 proc.,

artilleeriiin talaar—43 proceent.

Tereenhee gadana, koonniciin speciaalьna zeniitne artilleeri bii bolgogdoo,ene xadaa koonniciiji agaarta bexieer xamagaaldag jym, kavdiviizinyydei taankova poolkonuud 30 proceent şangadxagdahan ba tedeende speciaalьna avto-broone-çaastьnuud ygtehen baina.

Manai ulaan kavaleeriiin bojevoi ba soxiltiin xysenyydiiji deeşelyylgede tereşelen jixe udxaşanartai baihan xojordoxi şatiin olon jyymen tuşaa xelexegyide, gol jyymen ene bolno.

Avto-broone-taankova seregyyd bolbol otçootno yje soo iimeer urgaa: xynyydei sostaavai jyrenxii toonь 152,5 proceent urgaa. Taankova çaastьnuud ba taankova seregyydei sojedineeninyyd bolbol tedenei taaktiko-bojevoi zoriigonuudtai zoxilduulan, byrin reorganizovaalagdahan baina. Taankova organiizmnuudai oloşorolgo xadaa 180 proceent bolno. Taankova paark bolbol toonoigoo talaar 191 proceent olon boloo. Broone-maşiinanuudai toonь 7 xaxad daxin olon bolood baina.

Tereentei negen xamta, taankova seregyydei çaastьnuudai materiaalьna şinedxelge boloo. Şine tiipiin taanknuud ba broonevo xamagaalgiin ba speciaalьna oboruudovaninuudai talaar, narizuulan haizaruulagdahan xuuşan taanknuud oruulagdaba.

Taankova seregyydei zebsegzelge, ilangajaa tedenei artilleriiiske zebsegzelge xadaa erid xubilhan baina.

Mynөөderei taankova seregyydei galai xyse şadaliiji tabanzilei urda tee jamar baihiijinь sasuulan xaruulhanai oilgomzo ygexiin tula, dooro dursagdahan medeenyydiiji xelexemni:

Xerbee taanknuudai eldeb byxii janziin zebsegyydei ba avto-broone-maşiinanuudai zaalpiiji 1934 ondo 100 proceentde abaa haa, 1939 ondo nege zaalp xadaa 393 proceentde sasuu baixa gexe gy, ali manai taankova seregyydei galai zaalpiin xyse şadal xadaa 1934 onoixitoi sasuulbal 4 daxin urgahan bolno.

Tiin, saaşaa. Xerbee 1934 ondo manai byxii taankova paarkiin nege minuutada galainь xysen 100 proceent baihanhaa, 1939 ondo ene le xysen xadaa 334 proceent xyrter urgahan gexe gy, ali 3 xaxadhaa ylyy daxin jixe bolhon baina.

Artilleeri. Manai seregyydei artilleriiiske zebsegzelgiin asuudalnuudta tusagaar serьjoozno anxaral tabigdahan baina. Xydelmeriiin ene talaarşji muu bişe rezylьtaaduud bii.

Protivotaankova ba dytiin jabuulgiin artilleerigyigөөr, xyngen artilleeri xadaa ene yjiin torşo soo 34 proceent urgahan baina.

Mynөөder artilleeri bolbol 26 proceent urgaa.

Xynde artilleeri 85 proceent.

Zeniitne artilleeri xadaa 169 proceenteer urgahan baina.

Protivotaankova ba taankova artilleerinyyd bolbol urdanь xangaltagyigөөr xygzyylengi baihan aad, mynөө yjede artilleeriiin busad janzanuudta oroxodoo ulam jixeer urgaa. Tobşoor xelexede, Ulaan Aarmi bolbol protivotaankova ba taankova artilleeriiin talaar xysed ba tyryy klaassna zebsegyydeer zebseglegdenxei baina.

Urdanь manaida dytiin buudalgiin artilleeri geze nerlegdedeg xadaa ygei baigaa gy, ali sexe xelexede, oroidoo şaxuu ygei baigaa hen. Mynөө yjede artilleeriiin ene ton şuxala janziiji (minomiootno ba bombomiootno) bidener bolbol bii bolgohon ba zebsegzelgede xereglexiin tula xeregtei toonoi ba hain şanartai artilleeritei bainabdi.

Artilleriiiske zebsegzelgiin toonoi urgaxatai xamta, zebsegzyylgede şineer oruulagdahan ba xysedөөr moderniziirovanna xuuşanaişji artilleriiiske sisteemiin şanarai pokazaatelьnuud deeşelee.

Tereenhee gadana, artçaastьnuudta pyyşeçne ba gaaubiçne artilleerinyydei xoorondoxi xarilsaanuud radikaalьna xubilhan baina. Mynөө yjede gaaubizaaciin urgalta 80 proceent baina, tiin ene xadaa manai artilleeriiin ylemze effektiivne bolhiijinь xaruulna, jyyb gexede terenei buudalgiin şanar nelieedgyi deeşelhen baina geze zaabal xelexe bolno.

Manai artilleeriiin byxii janzanuudai xolobuudalganь nelieedgyi jixe boloo. Tiin, zişeelxede, xynde artilleeriiin eldeb janziin artilleerinyydei xolobuudalga xadaa 50-haa 75 proceent xyrter urgaa.

Byxii artilleriiiske sisteemenyydei şaxuu, ilangajaa protivotaankova ba taankova pyyşkenyydei tyrgen-buudalga jixe boloo, edenei tyrgen buudalga xadaa xojorhoo ylyy daxin jixe bolhon baina.

Snariaaduudai şignyyrenь jixe bolhon ba tedenei bojevoi şanaranь haizarahan baina.

Daisanai ximiiçeske dobtolgohoo aarmiiji xamagaalxa ba daisanai ximiiçeske soxiltodo tiime le ximiiçeske zebsegyydeer xariuusaxa johotoi, Ulaan Aarmiin **protivoximiiçeske seregyyd** bolbol myn tereşelen өөriingөө organizaacada xubilhan ba toonoi talaar xojor daxin urgahan baina.

Protivoximiiçeske xamagaalgiin zebsegyyd xadaa mynөө yjede, 5 zilei saadtee baihanhaa oroxodoo şanaraigaaşji ba toonoigooşji talaar erid ondoo bolhon baina.

Egeel tyryyşeer, bojeeciin bejiin neemel taliiji ba amisxaanai oorganiiji xamagaalgiin zebsegyyd haizaruulagdaa, agaarhaa ximiiçeske dobtolgohoo bojeeciiji xamagaalxa xyrexөөr toogoi xamagaalgiin arganuud bii bolgogdoo ba tereşelen moridto xamagaalgiin arganuud ba ximiiçeske xaldabarihaa arşalxa zөөrinyyd oldohon baina.

Gazariiji mexaniiçeska ba texniiçeskeer degazaacalgiin zebsegyyd şanaraigaa talaar haizaruulagdahan ba toogoi talaar nelieedgyi olon bolgogdohon baina. Ene zoriigoor xereglegdexe speciaalьna maşiinanuudiiji bii bolgolgiin talaar, ton jixe xydelmeri jabuulagdaa.

Miirne sagta ba ilangajaa vojeenne yjede seregyydiiji yprarvliaalgiin ba xytelberilgiin byxii xydelmerinyydei baziirovalagdadag baihan, seregei ene ton şuxala rood bolxo, **xelxiee xolboonoi** seregei baidal tuşaa miil nege-xedii yge xelexem.

Xelxiee xolboonoi seregyyd 37 proceent urgaa. Xelxiee xolboonoi seregyydiiji mynөө sagai teexnikeer zebsegzyylhen yndehen deere urgahan baina.

Xydelelgiin jixe bolgogdohon raadiustai ba bişedeg apparaadaar oboruudovalagdahan raadioo-staancanuud bii bolgogdoo.

Tyrgen xydeldeg telegraafna apparatuura xadaa 2.0 proceent jixe boloo. Xolo xydelelgiin telefoonno apparatuura oruulagdaba.

Xelxiee xolboonoi seregyydei jabalga xydelelge şangadxagdaa.

Xelxiee xolboonoi seregyyd xadaa bultadaa şaxuu motoriizoovano baina.

Ede byxii ba busad olon jyymen xadaa seregei ene roodoi toojl yrgedxelgiiji ba şanariiji haizaruulgiiji erihen baina.

Manai oronoi aktiivna **protivovozduuşna** oboroono tuxai asuudal xadaa tusagaar huurida baina. Ene asuudalda yngerhen yje soo nelieedgyi jixexen anxaral tabigdahan baina, gebeş, xexe johotoi jyymejee byrin xeegyibdi geze medereхe xeregtei. Zygөөr mynөө yjede bidener bolbol manai oronoi gol ceentrnyydei protivovozduuşna xamagaalgiiji erid haizaruulhan bainabdi.

Jamar jixe xydelmeri jabuulagdaab geze oilgoxiin tula zeniitne artilleeriiin toogoi urgaltada zaaxa xeregtei baina. Zeniitne artilleeri bolbol 288,3 proceent urgaa.

Zeniitne artilleeriiin şanaranşji haizaraa, zişeelxede, zeniitne artilleeriiin potoloogonь 60 proceent urgahan baina. (**Aplodismeentnyyd**).

Gyrenei gol şuxala ceentrnyydei ba gooroduudai protivovozduuşna oboroono bolbol manaida zeniitne artilleeri ba istrebiitelьne aviaaca xojoroi zoxildon xydelge deere baiguulagdaza baihanь elite baina. Ene zoxildon xydelelgiin organizaaciin haizaraxatai negen xamta, istrebiitelьne aviaaciiji yrgedxelge jabuulagdaa, ene xadaa 142,3 proceent urgahan baina.

Bi xadaa passiivne geze neretei protivovozduuşna oboroonіin (өөrөө ygenşji jamar senteib daal) asuudal gexe gy, ali zybөөr xelexede, niutagai, grazdaanska PVO tuşaa xeleze bolxoor jymiiji xelexeer baibaşji haanь, ene asuudalaar xelenegyib. Eneenei talaar, xalagni, muuxan le baina, ene xadaa manai (vojeenne) gemeer bişe, jixenxiiee niiragai xydelmerihegşedei gemeer bolno. Ene xeregte johotoi hainaar tahaldal yigөөr oroxo xeregtei.

Aarmi dotoroi seregei PVO-goi asuudal tuşaa bi jyyşji xelnegyib, ene xadaa aarmiin urgaxa zergeer normaalьna xygzeze baina.

Taanariiji eseexegyin tula, tymer zamai, inzeneerne, prozeektorne, avtotraansportna ba busad aarminuud şingi, tuhalamziin seregyydte xabaatai asuudalhaa olon jymiiji xelenegyib, ene xadaa byxii aarmidal adali, ene yje soo өөhediingөө şaraiji toogoi talaarşji, ilangajaa şanarai talaar erid xubilgahan baina.

Agaarai-seregei xysenyyd bolbol 1934 onoixitoi sasuulbal, өөriingөө iiiçne sostaavaar 138 proceent ylyy urgahan, tailbarilan xelebel, xojor xaxadhaa ylyy daxin jixe bolhon baina. (**Aplodismeentnyyd**).

Samoliocdno paark bolbol byxiidөө 130 proceent ylyy urgaa gexe gy, ali xojorhoo nelieedgyi ylyy daxin jixe bolhon bolno.

Xerbee agaarai floodoi urgahan xyse şadaliiji 1934 ondo baihan aaviamotoornuudai morinoi xysenyydeer sasuulan xaruulbal, 7900 miangan morinoi xyseer ylyy bolhon gexe gy, ali taban zilei saadtee baihantai sasuulxada 213 proceent urgahan baina. (**Aplodismeentnyyd**).

Agaarai floodoi toogoi urgaxatai xamta, tere xadaa şanaraigaa talaar xubilhan baina.

Ene xelegdeheniiji barimtalxa, bogonixon medeenyyd ene:

	jixe bololgo		
	Skoorostь	Ynderenь	Xolonь
Istrebiitelьnyyd	56,5 proceent	21,5 proc.	—
Bombardiroovşçiguud (dytiin niidelgiin)	88 proc.	83 proc.	50 proc.
Bombardiroovşçiguud (xolo niidelgiin)	70 proc.	77 proc.	61 proc.
Razveedçigyyd ba ştyrmoviiguud	67 proc.	23 proc.	45 proc.

Ene yje soo, ton şuxala bolxo, agaarai-seregei flood dotoroi eldeb janziin aviaacanuud xoorondiin xarilsaan xadaa xubilhan baina.

Xynde-bombardiroovoçno aviaaca bolbol 10,6 proceenthee 20,6 proceent xyrter urgaa—urgalta xojor daxin.

Xyngen - bombardiroovoçno aviaaca, ştyrmovoi ba razveedovatelьne aviaacanuud xadaa 50,2 proceenthee 26 proceent xyrter baga boloo—xojor daxin ysөөxen bolhon bolno.

Istrebiitelьne aviaaca — 12,3 proceenthee 30 proceent xyrter jixe boloo - xojor xaxad daxin urgahan bolno.

Iime johoor, bombardiroovşçiguudai ba istrebiitelьnyydei tuhada aviaaciin janza byxenei xarilsaan xadaa xojorhoo ylyy daxin xubilhan baina.

Ene xadaa manai aviaaca bolbol jyrenxiidөө byri xysetei bolhon ba terenei soxiltiin xysen tiime zergeer deeşelee geze xaruulna.

Xerbee 1934 ondo manai agaarai flood bolbol nege daxin niidexedee 2 miangan toonn aavia - bombonuudiiji yrgexe baigaahaa, mynөө yjede tereenhee 208 proceent ylyy jixiiji yrgedeg boloo; ondoogoor xelexede, negen doro bombovoi zaalp xadaa gurba daxin jixe boloo. Ton xolo gazarta taraza şadaxa, buudalgiin metaallai ene maassa bolbol xerbee xiirehen agreessornyyd xadaa bodolgyigөөr soveedyydei gazarta oroo haanь, tedenei ideinyydiiji nomgodxolgiin muuxan bişe, soveed samsanuud bolxo baina. (**Nerjeme aplodismeentnyyd**).

Eneentei xamta, manai agaarai-seregei floodoi pylemiotno zaalpiin xysen jixe bolhon baina. Xerbee 1934 ondo byxii aviacioonno pylemioodoudai nege minuuta soo buudaza şadaxa baihiiji 100 proceentde abaahaa, 1939 ondo tedener bolbol 300 proceent ylyyji ygeze şadaxa boloo.

Bidener jamarnuud samolioduudtai bainabiibdi, tedenei skoorostinь, egeel xolo niidedeg xemzeenь, potoloogonь proceentoor bişe, xarin xynde lab oilgogdoxo pokazaatelьnuudanь jamarnuud bainab geze medexiiji xysedeg, nyxedei jesteestvenne xyseliiji medeneb. Ene jesteestvenne xyselde ug uulan, bi bolbol manai vojeenne aerodroomuudta çaas soo 500 kilomeetrhee ylyy niidexe skoorostьtoi istrebiitelьnyydhee gadana, myn iime skoorostьtoi bombardiroovşçiguudiiji xaraza bolxo baina geze doklaadalnab. (**Nerjeme aplodismeentnyyd. Abiaanuud—uraal Nyxer Staalin mandag! Nyxer Voroşiilov mandag. ulaan aviaaca mandag! Uraal Zaal bolbol xyl deere bodzo,araduudai voozdь nyxer Staalinda ovaaca xene**), xarin niidelgiinь ynder xadaa 14-15 miangan meetr baixa (**aplodismeentnyyd**), manai samolioduudai xolo niidelgiin xemzee tuxai xelexe boloo haa, eneen tuşaa Soveed Sojuuzai geroi Valeeri Çkaalov ba Soveed Sojuuzai geroinuud nyxed Groomov, Baidukoov, Jyymaşev, Beliakoov, Daniilin, Kokkinaaki, nygşehen Briandiinski ba manai gaixamşag lioodçicanuud—Soveed Sojuuzai geroinuud nyxed Grizodyybova, Osipeenko ba Raskoova gegşed xeregeerenь ton hainaar xeleze ygehen baina. (**Aplodismeentnyyd**).

Ede ba busad olon, busad ton olon geroinuud, manai staalinska sookolnuud bolbol manai aviaaciin olon şanar tuşaa manai aradta ba byxii delxeide xeregeerenь xeleze ygexe baina geze taanar bygedөөrөө medene bezet. (**Yni udaan aplodismeetnyyd**).

Nyxedyyd, bi xadaa manai aldarta Xydelmerişen-Tariaaşanai Uhan-Seregei Flood tuşaa jyyşji xeleegyib, mynөө bejee daanxai Aradai Komissariaadaar xytelberilegdedeg, bejee daanxai xysen bolhon deereheenь xelenegyi bişeb, xarin Verxoovno Soveedei Seessi deere nyxer Moolotovoi vestypaalhanhaa ba busad istooçniguudhaa, paarti ba praviitelьstvo bolbol xysen tyges uhan-seregei ba okeaanska floodiiji baiguulxa geze şiidehen ba amzaltataigaar baiguulzaşji baina geze tanai medeze baihan deerehee, myn Uhan-Seregei Flood tuşaa busad nyxedei xelexe baihan deerehee xelenegyib.

Өөriingөө vestypleeniiin ene razdeeliiji dyyrgexiin tula, bi xadaa manai aarmiiji motorizaacalgiin şangadxagdahan tuşaa taanarta medeesexiin zoriigoor nege spraavka xaruulxamni.

1934 onhoo xolşonxi torşo soo, byxii aarmiin motorizaaciin urgalta xadaa 260 proceent baina. Iime kartiina bolno gebel: 1934 ondo XTUA-iin nege ulaanarmeejecde dunda zişeegeer 7,74 morinoi xysen xyrtedeg baihanhaa, 1939 ondo nege ulaanarmeejecde 13 morinoi xysen xyrtene, ene xadaa 167 proceent urgalta bolno geşe. (**Yni udaan aplodismeentnyyd**). Ene xadaa өөreijinь aarmiiji jixe bolgohonoi ysloovido xojorhoo ylyy daxin jixe bolno.

LIIÇNE SOSTAAV

Nyxedyyd, hyylei taban zilnyyd soo manai aarmiin zebseglelgiiji organizaacalalgada ba texniiçeske zebseglelgede bolhon xubilaltanuud tuxai taanarta medeesen xelebeb. Manai aarmi bolbol toogoingooş talaar, ilangajaa şanaraigaa talaar ton jixeer xubilaa.

Bi xadaa xynyyd tuxai, manai bojeecyyd, komandiirnyyd, komissaarnuud, politxydelmerilegşed, naçaalьniguud, inzeneernyyd, teexnigyyd, vojeenne vraaçuud, azaxiin xydelmerilegşed tuxai jyyş xeleegyi bainab. Tedener xadaa esestee oşoxodoo, bygediiji şiidxedeg ba Xydelmerişen-Tariaaşanai Ulaan Aarmiin bodoto bojevoi şadabari ba xysiiji todorxoildog baina.

Xyngyi teexnike xadaa yxengi baina. Teexnikiiji medegşe, tereniiji şudalagşa xynyydei garta teexnike bolbol—ugaa jixe xysen bolno.

Kaadrnuud bygediiji şiidxene. Eneeniji arsaxa xereggyi. Egeel iime deerehee, paartiiin CK ba praviitelьstvo bolbol өөhediin, bodoto soveed vojeenne kaadrnuudiiji, vooinsko ynder deede zorigtoi ba өөriingөө exe orondo, Leenin—Staalinai agun jixe xeregte xizaarlaşagyi preedanne xynyydiiji beledxen sugluulxa jabadalda iime jixe anxaraliiji tabihan ba tabidagşji baina. Manai kaadrnuudai politiiçeske ba speciaalьna vojeenne talaar erdem şadabariaa narizuulxa ba urgaxa xeregtenь jixeşeg anxaral tabigdana. Bidener xadaa xysed xyrexe ba eriltiiji xangaza şadaxaar kaadrnuudtai bainabdi. Tedener xadaa manai aguu jixe oronoi ba aarmiin urgaltatai xamta, byxii talaaraa sag yrgelzede urgana.

(*Yrgelzelelenь udaadaxi noomerto*)

Byxesojuuzna Kommuniis (bolьşeviigyydei) Paartiiin arbanaimadugaar sjeezd

SJEEZDIIN DNEVNIIG

Maartiin 20-oi ydeşiin zasedaani

(Tygesxel. Exinь 1-dexi niuurta)

sostaav negenduugaar batalagdaba.

Ydeşiin zasedaaniiin hyylde, Tataarska avtonoomno soveed socialiis respyybliкiin azalşadai delegaaca sjeezdiiji amarşalaba. № 4 zavoodoi inzeneer-xiimik nyxer Amirxaanova yge xelebe.

Sjeezd bolbol zeleeznodoroozniguudai olontooto delegaaciiji xaluunaar ugtaba. Ene delegaaca xadaa tuguudtaigaar, orkeestrteigeer, belegyydteigeer zaal soo orozo jirene.

Xelxiee xolboonoi Narkomaadai parovoozno ypravleeniiin naçaalьnigiiji orologşo nyxer Makaarov tyryyşiin yge abba. Makaarov bolbol soveed oronoi tymer zamai traansportiin jixenyyd ilaltanuud tuxai xelehen, staxaanovska-krivonoosovsko xydelmeriiin zişeenyydiiji xaruulhan, erxim xynyydei nerenyydiiji xaruulba.

Nyxer Staalinda xandahan amarşalgataigaar, yninei maşiniist—oordento nyxer Jabloonski yge xelebe. Nyx. Jabloonski bolbol soveedei „IS" parovoozoi modeeliiji nyxer Staalinda bariba.

Tymer zamai traansportiin exenernyydhee nyxer Çypakoova yge xelebe. Tereenei udaanь tymer zamai traansportiin xydelmerilegşedei xyyged yge abba. Zaaxan oraatornuud tribyyniin saanahaa araixan xaragdana. Nyxed Moolotov ba Kaganooviç olbol tedende styylnyydiiji asaraza ygened. Xyyged bolbol өөhediingөө exenyydei belegyydteigeer, Preziidiym teeşe osobo. Tende, nyxer Staalin ba Preziidiymei çleengyyd tedeniiji inagaar ugtana.

Sjeezdiin delegaaduud bolbol tymerzamaixidiiji ydeşene. Tedenei xoinohoo garaa deere yrgeze, nyxer Staalin amarşalna. (TASS).

BK(b) Paartiiin Prograammiiji xubilgaxa talaar, komiissiiji hungalga

NYXER ANDREEJEVEI MEDEESEL

Nyxedyyd, zyblexe zyilnyydei dyrbedexi pyynktiin talaar,—BK(b) Paartiiin prograammiiji xubilgaxa komiissiiji hungalgiin talaar, bi bolbol BK(b) Paartiiin CK-ei daalgabariaar iigeze xelexe bainab.

Xeneiş medeheer, paartiiin XVI sjeezd bolbol BK(b) Paartiiin prograammiiji şinedxen zoxiooxo geze togtoomzo abhan ba BK(b)P iin CK-de daalgahan baina. Gebeş, tiixede sjeezd bolbol şine programmiin projeektiiji zoxiooxiin tula prograammna komiissiiji hungaagyi hen.

Manai paartiiin mynөө baigaa programma bolbol tereniiji 1919 ondo batalhan yjehөө xolşo, SSSR dotor bolhon xubilaltanuudta taaranagyi geze batalhanaişji xereggyi baina. Manai programma bolbol manai amzaltanuudhaa geegdee. Gexetei xamta, programma xadaa manai amzaltanuudhaa urda baixa johotoi, tere xadaa yşөө tuilagdaagyi baihan jymiiji tuilaxiinь tula paartiiiji uragşanь uriaalxa johotoi geze elite baina.

Eneentei daşaramduulan, BK(b)P-iin CK bolbol BK(b) P-iin programmiiji şinedxen zoxiooxiin talaar komiissiiji hungaxa ba paartiiin oiriin sjeezd deere şine programmiin projeektiiji tabixiiji tere komiissiiji ujalgalxa geze sjeezdede duradxana.

Nyxedyyd, sjeezdiin yzemzede BK(b)P iin CK-ei tabihan duradxal ene baina.

CK-eer oruulagdahan duradxal tuşaa xelexiin tula yge abxiiji xysegşed ba өөhediingөө duradxalnuudiiji oruulxiiji xysegşed bii gy?

Goolosuud: ygei.

ANDREEJEV (tyryylegşe). Tiigebei, golosovaalxiiji zybşөөriit. Paartiiin programmiiji şinedxen zoxiooxiin talaar komiissa hungaxa tuxai BK(b) P-iin CK-ei duradxaliiji abxa gehen xynyyd baigaahaa, kaartoçkanuudaa yrgexiitnai guinab.

Tabixiiji guinab.

Xen arsanab. (Ygei).

Xen hanalaa barianab.(Ygei).

BK(b)P-iin CK-ei duradxal negen hanalaar abtaba. **(Aplodismeentnyyd).**

ANDREEJEV. Prograammiiji şinedxen zoxiooxiin talaar, komiissiin personaalьna sostaav tuşaa dooro xelegdehen duradxal oruulagdana.

Egeel tyryyşeer, prograammiiji şinedxen zoxioolgiin talaar komiissiin tyryylegşede nyxer Staaliniiji hungaxa geze duradxal oruulagdana (ovaacada orohon, nerjeme, **yni udaan zamxaşagyi aplodismeentnyyd, abiaanuud: „uraa").**

Andreejev (tyryylegşe). Golosovaalxiiji zybşөөriit. Komiissiin tyryylegşede nyxer Staaliniiji hungaxa gehen xynyydiiji kaartoçkaa yrgexiinь guinab. **(Aplodismeentnyyd)** Tabixiiji gu nab. Hanalaa barigşad bii gy? Duradxal xadaa negen hanalaar abtaba. **(Bultadaa bodno, ovaacada orohon nerjeme aplodismeentnyyd, abiaanuud: „Uraa").**

Programmna Komiissiin çleengyydte iimenyyd nyxedyydiiji hungaxiiji duradxagdana: Andreejev, Bagiirov, Benediiktov, Beerija, Vozneseenski, Voroşiilov, Veşiinski, Donskoi, Ždaanov, Kaliinin, L. M. Kaganooviç, Korootçenko, Lozoovski, Malenkoov, Manyilьski, Meexlis, Mikojaan, Miitin, Moolotov, Pospeelov, Skvorcoov, Xryşçoov, Şveernik, Şçerbakoov, Jysyypov ba Jaroslaavski.

Komiissiin sostaavai talaar, busad duradxalnuud bii gy?

Goolosuud: Ygei.

Andreejev. Golosovaalxiiji zybşөөriit, — personaalьnaar gy, ali byxiidenь gy?

Goolosuud: byxiidenь.

Andreejev. Programmna komiissiin nerelegdehen sostaaviiji batalaxa gehen xynyydiiji kaartoçkanuudaa yrgexiinь guinab. Xen arsanab? Xen hanalaa barinab? Komiissiin sostaav negen hanalaar batalagdaba.

BK(b) P-iin PROGRAAMMIIJI XUBILGAXIIN TALAAR, BK(b) P-iin XVIII SJEEZDEER HUNGAGDAHAN KOMIISSIIN SOSTAAV

1. Staalin (tyryylegşe)
2. Andreejev
3. Bagiirov
4. Benediiktov
5. Beerija
6. Vozneseenski
7. Voroşiilov
8. Veşiinski
9. Donskoi
10. Ždaanov
11. Kaliinin
12. L. M. Kaganooviç
13. Korootçenko
14. Lozoovski
15. Malenkoov
16. Manyilьski
17. Meexlis
18- Mikojaan
19. Miitin
20. Moolotov
21. Pospeelov
22. Skvorcoov
23. Xryşçoov
24. Şveernik
25. Şçerbakoov
26. Jysyypov
27-Jaroslaavski

„SSSR-ei aradai azaxiin xygzeltiin gurbadaxi tabanzilei plaan tuxai" nyxer Moolotovoi doklaadai teezisyydte oruulagdaxa zahabarinuudiiji ba nemeltenyydiiji yzexe talaar, XVIII sjeezdiin komiissiin medeesel

Doklaadçig—komiissiin tyryylegşe nyxer Moolotov

Nyxer Moolotov xadaa sjeezdeer bii bolgogdohon komiissiin zoxioohon, SSSR-ei aradai azaxiin xygzeltiin gurbadaxi tabanzilei plaan tuxai teezisyydte oruulagdaxa zahabarinuudiiji ba nemeltenyydiiji sjeezdiin batalalgada tabina.

Delegaaduudta taraan ygtehen, komiissiin abhan zahabarinuudai ba nemeltenyydei teekst deerehee, komiissa bolbol teezisyydei pyynkt byridenь ton anxaraltaigaar xandahan ba tedende ysөөn bişe honordxoliiji ba nemeltenyydiiji oruulhaniinь xaragdana geze nyxer Moolotov zaana. „Negeş principiaalьna zahabari oruulagdaagyi,—geze nyxer Moolotov medyylne,—tiimehee, teezisyyd bolbol ene talaaraa jamar negen xubilaltanuudgyigөөr ylene. Sjeezd deere ba sjeezdiin urdatee tabigdahan tede duradxalnuudiiji zyblen xelselge bolbol teezisyydiiji honordxohon ba haizaruulhan xede xeden ton şuxala zahabarinuudiiji oruulxa argiiji olgohon baina.

Saaşanь, nyxer Moolotov bolbol teezisyydte oruulagdahan egeel şuxala zahabarinuud deere togtozo xelebe.

Promiişlennostiiin zarim halbarinuudai yiledberiiin prograammaar, iime xubilaltanuud oruulagdana gebel:

Parovoozuudiiji (magistraalьna) bytөөn gargalga bolbol tabanzilei hyylşiin zilde 250 jediniiceer ba tovaarna vagoonuudiiji (xojor goltoinuudiiji) bytөөn gargalga bolbol 30 miangan jediniiceer deeşelxe baina.

Nyyrhenei programma bolbol 13 mln. toonnoor urgaxa, tiin, nyyrhenei promiişlennostь bolbol tabanzilei hyylşiin zilde 243 mln. toonn nyyrhiiji ygexe johotoi baina. Myn tereşelen ceement ba saarhiiji yiledberilexe programma jixe boloo. Byxii ede zahabarinuudai rezylьtaadta, byxii promiişlenno produukcanuudai zilei dunda zişeenei urgalta xadaa 13,5 proceenthee 14 proceent xyrter urgaxa baina. Gurbadaxi tabanzil soo promiişlenno produukciin niite urgalta xadaa teezisyydte xaraalagdahanai johoor 88 proceent bişe, xarin 92 proceent urgaxa baina.

Şine bariiganuudta gargaşanuud jixe bolxo. Yiledberiiin xeregselnyydiiji yiledberilegşe promiişlennostiiin talaar, kapitaalovlozeeniiin xemzee 86,8 mlrd. tyxerighөө 93.9 mlrd. tyxerig xyrter, yrgen xereglelgiin preedmedyydiiji bytөөn gargagşa promiişlennostiiin talaar—16,5 mlrd tyxerighөө 18 mlrd xyrter urgaxa baina. Traansportiin talaar kapitaalovlozeeniiin xemzee xadaa 1,5 mlrd. tyxerigөөr, xydөө azaxiin talaar—400 miln. tyxerigөөr urgaxa baina. Byxii deeree aradai azaxiin talaar kapitaalьna xydelmeriiin xemzee bolbol teezisyyd soo xaraalagdahan 180 mlrd. tyxerigei orondo, 192 mlrd. tyxerigөөr togtoogdobo.

Hyyldenь oşoxodoo nyxer Moolotov bolbol teezisyydei hyylei çaastida—kolxoozno baiguulalta tuxai çaastida nemeltiiji oruulna. Xydөө azaxiin arteelьnyydiiji organizacioonno-azaxiin talaar saaşadanь byxii xemzeegeer bexizyylxe, kolxoozoi obşçeestvenne ymsiiji delgeryylxe ba bexizyylxe, kolxoozno malazalai feermenyydiiji, obşçeestvenne bariiganuudiiji, obşçeestvenne-straxovoi foondonuudiiji ba bişe bişe kolxoozno ymsiiji delgeryylxe zorilgo baina. Ene xadaa xydөө azaxiiji ba kolxoozno tariaaşanai azabaidalai materiaalьna-kylьtyyrne xemzeeji deeşelyylxe yndehe huuri bolno.

Xydөө azaxiin arteeliiin ustaaviiji ebdexe jabadaltai temeseliiji şangadxaxa xeregtei, tusagaar kolxoozniguudai ysaadьba şadarai gazariiji, ysaadьba şadarai gazarai uçaastoguudiiji ba malnuudiiji zakoonno bişeer jixedxexe jabadaliiji gargaxagyi, ene jabadal xadaa kolxoozuudai intereesyydiiji ebdexe jabadalda abaaşana, kolxoozno disciplinaiiji bexizyylxe jabadalda haad xene. Kolxoozno disciplinaiiji ulam saaşanь bexizyylxe ba kolxoozniguudai byxii maassiin dunda xymyyzyylelgiin xydelmeriiiji şangadxaxa, azalai bytөөsiiji deeşelyylxe ba erximeer xydelmerilegşe kolxoozniguudiiji urmaşuulxa, myn tereşelen kolxoozuudta zvenoonuudiiji organizovaalalgada yrgөөr exilen oroxo şuxala baina.

Bytөөsiiji ulam saaşanь delgeryylxe, oron soo tovaarnuudiiji jixedxexe ba promiişlenne predprijaatinuudiiji kolxoozniguudhaa xydelmerişenei kaadrnuudaar xangaxa zoriigotoi adiiaar le disciplinaiiji ulam saaşadanь bexizyylxe, azalai bytөөsiiji yrgexe ba kolxoozniguudai byxende kolxoozuudai doxoodnostiiiji jixedxexiin intereeseer kolxoozuud bolbol promiişlenne predprijaatinuudta xydelmerilxiinь tulada kolxoozniguudiiji sistematiiçeska tabidag baixiijinь, xamagaii tyryyn, kolxoozno xydelmeride bagaar xereglegdedeg xynyydiiji, ysөөn azalta ydernyydtei ba tiimehee kolxoozuudiiji xoxiduuldag xynyydiiji tabidag baixiijinь tuilaxa şuxala.

Kolxoozuudaar jabuulxa xydelmeri tuxai asuudal tuşaa teezisyydte ene şuxala nemeltiiji,—geze nyxer Moolotov xelene,—kolxoozuud tuxai asuudalai sjeezd deere zybşegdexedenь byrin taaraxa baina ba bi tereeni abxiiji duradxanab.

Komiissaar duradxagdahan zahabarinuudiiji ba nemeltenyydiiji sjeezd negenduugaar batalaba. Tyryylegşe nyxer Andreejev bolbol nyxer Moolotovoi doklaadai teezisyydiiji abtahan nemeltenyydteinь ba zahabarinuud nemeltenyydteinь sjeezdiin batalgada tabina. Sjeezd bolbol SSSR-ei aradai azaxiin xygz... gurbadaxi tabanzilei pla... negen duugaar batalba. ... nerjese aligataşana. By... xyl deere bodono, „uraa"... nuud garana. Ovaaca ... zamxanagyi.

Nyxer Ždaanovai teezisyydte oruulagdaxa zahabari... ba nemeltenyydiiji xaraza yzexe ba BK(b)P-iin us... teekstde xubilalta oruulxa talaar, XVIII sjeezd... komiissiin medeesel

Doklaadçig—komiissiin tyryylegş... nyxer Ždaanov

Nyxer Ždaanov xadaa BK(b) P-iin ustaavta xubilalta oruulxa tuxai teezisyydte oruulagdaxa zahabarinuudiiji ba nemeltenyydiiji xaraza yzexe ba BK(b)P-iin ustaavai teekstde xubilalta oruulxa talaar, sjeezdeer baiguulagdahan komiissiin xydelmeri tuxai medeesebe.

Komiissa xadaa soçyyvstvjyşçnyydei instityyd bolbol paartida abalgiin xaagdaad baixa yjede baiguulagdahaniinь xaraandaa abza, soçyyvstvjyşçnyydei gryyppiiji usadxaxa şuxala geze toolono. Paarti xadaa soveedyydiiji, profsojuuzuudiiji, komsomooliiji, Osoaviaxiimiiji ba azalşanai bişe bişe obşçeestvenne organizaacanuudiiji toiron negedehen, partiiina bişe aktiivai tyryy çaastiaar өөriingөө zergenyydiiji xyseeze şadaxa argatai baina.

Paartiiin çleengyyd ba tedenerei ujalganuud tuxai razdeelde gurban ton şuxala zahabarinuud gexe gy, ali nemeltenyyd oruulagdana. Arban naiman naha xysehen niuurnuud paartida abtaxa geze togtoogdono. Paartida orogşodto, xydelmerilhen ba xydelmerilze baigaa obşçeestvenno organizaacahaa ootzeviiji abxa tuxai ustaavna erilte helgegdene. Paartida abalga tuxai asuudaliiji zyblen xelsexede, rekomendaaca ygegşedei bailsaxanь ujalgata bişe.

Teezisyydei tabadaxi pyynktede,—geze nyxer Ždaanov medeesene,—şine abzaaciiji dooro dursagdahan redaakcataigaar nemeexe geze komiissa bolbol duradxana:

„Paartihaa gargaxa tuxai togtoomziiji obkoomoor, xizkoomoor, nackompaartinuudai CK-nyydeer batalagdatariinь, partiiina bileed bolbol paartiiin çleenei garta ylexe ba tere xadaa partiiina suglaanuudta jabalsaxa erxetei baina. Obkoom, xizkoom, nackompaartinuudai CK-nyyd bolbol paartiiin çleengyydiiji gargahanai tuxai, gargahan şaltagaanuudiiji zaaza niutagai partiiina xeblelde toliloxo, myn tereşelen buruugaar garguulagdagşadiiji gedergenь abhan tuxai toliloxo baina".

Raikoomuudta, gorkoomuudta, okryzkoomuudta, obkoomuudta, xizkoomuudta ba nackompaartinuudai CK-nyydte vojeenne tahaguudiiji baiguulxa tuxai duradxal oruulagdana. Tedenei ujalganuudanь gexede, vojeenne ujalgatanai yçoodiiji emxidxexe xeregtenь, tatalgiiji organizovaalalgada, dainai boloo haa mobiliizaaca xelgede, protivovozduuşna oborooniiji organizaacalalgiin xeregte vojeenne oorganuudta tuhalxa.

Teezisyydei, „paartiiin centraalьna organizaacanuud tuxai" dyrbedexi razdeelei rezolyytiivne çaastida arban doloodoxi pyynkt nemegdene. Tere xadaa mynөө baihan ustaavna guriiiji xubilgana gebel, terenei johoor xadaa soveed kontrooliiin komiissa bolbol sjeezdeer xaraalagdadag baixa ba soveed kontrooliiin komiissiiji formiirovalalga xadaa soveed or... dai kompeteencede xaba... geze togtoogdobo.

Zuu garan kommunis... tai partiiina exin organ... nuudta, predprijaatinuud... gaadanuudta, agregaata... partiiina gryyppnyyd bai... daza baina gehen ba 50... çleengyydtei ba kandida... tai jixenyyd predprijaat... ba yçrezdeeninyydte, ed... nuud byxende BK(b)P-i... hee eşelelgeteigeer, ede... prijaatinuudai cexovoi ... ganizaacanuudta partiiina... organizaacanuudai erxe ... paartiiin zavodskoi ko... dyyd baiguulagdaza ... baina.

BK (b) P-iin ustaavta ... somooliiji partiiina org... canuudai zygnөө xytel... tuxai" şine 21 razdeeliiji ... ze oruulxa geze durad... na. VLKSM xadaa byxii ... merіөө BK(b)P-iin x... doro jabuulxa geze e... deeleer xaraalagdana. P... çleen gy, ali kandida... baihan, VLKSM-ei çle... xadaa komsomoolьsko ... zaacanuudta xytelberilxii... nuudiiji ezeleegyi haa, ... moolhoo garxa baina. K... moolьsko organizaacanu... daa socialiis baiguulaltiin... halbarida partiiina direk... diiji aktiivnaar jabuulag... xa. Tedener xadaa predp... nuud, kolxoozuud, s... zuud, yçrezdeeninyydei ... telьstьde baigaa dut... diiji zaisuulxa ba xydel... haizaruulxadanь tedener... xala tuhalamza yzyylxe... gonuudtai barisaatai as... nuudiiji, zyblexe ba zoxi... organizaacanuudai urda ... yrgen iniciatiivai erxetei b...

Saaşanь, paartiiin çleene... didaad tuxai, sjeezdiin tus... togtooliiji komiissa bolbo... diin anxaralda tabina, te... bolxodo, XVIII sjeezdi... tee paartiiin kandidaa... abtahan niuurnuud xada... didaatska staaziiji j... yndehe huuri deere ge... ali nege zileer garxa.

Teezisyydte oruula... komiissaar abtahan za... nuud ba nemeltenyyd de... komiissa bolbol Byxesoj... Kommuniis (bolьşevii... Paartiiin ustaavai teeks... xioobo. Nyxer Ždaanov ... şine ustaavai komiissaa... han projeektiiji, sjeezde... şaza ygene.

Byxesojuuzna Kom... (bolьşviigyydei) Paartiin... sjeezdiin yzemzede du... dahan, ustaavai teekst... baina—geed, nyxer Ž... bolbol өөriingөө ygiiji ... gene

Sjeezd bobol negen... soor, nerjeme aplodis... nyydeer, BK(b)P-iin u... xubilalta oruulxa tuxai ... Ždaanovai doklaadai te... diiji eseslin redaakca... sjeezdiin togtool bolgon... BK(b) P-iin şine u... batalba.

*ZURAG DEERE: SSSR-ei Verxoovno Soveedei depytaad nyx. **D. Ž.** Namsaraajeva ba RSFSR-ei Verxoovno Soveedei depytaad D. B. Erdeneejeva gegşed nyxer Staalinai otçoodno doklaadiiji unşaza baina.*

P. Mixailovoi foto

Antireligioozno xydelmeri jabuulagdanagyi

Jaruuna. Yіьdergiin somonoi, Kiirovei neremzete kolxoozdo antireligioozno xydelmeri jabuulagdanagyi. Yngeregşe zilde 14 çleengyydtei bezvooznigoi jaçeika baihanaa, mynөө yjede jaçeikiin sekretaarьşji oldoxojoo bolihon baina.

Gada a, niutagainь komsomoolьsko organizaaca ... gioozno xydelmeri jab... udaridanagyi.

Uşar iimede, antireli... xydelmeriiiji jabuuldag b... tus kolxoozoi dergede... somoolьsko organiza... eregdene.

HONOR-ŞI...

Xariuusalgata redaaktor R. BIMBAAJE...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, Коммунистическая 19. Телефоны редакции: редактор 8-47, отв. секретаря 8-28, с. х. отдел 7-55, промотдел 5-07.

NKMP-iin tipograafi Glavliit № 68